

### *Innledning*

Takk! Innledningsvis i denne meldingen legges det stor vekt to ting:

For det første hvor viktig arkivfunksjonene er som hjelpemiddel for allmennhetens innsynsrett i forvaltningen.

For det andre at hovedhensikten med denne utredningen er å gi en samlet politisk vurdering av arkivprosessene.

Og da er det merkelig at meldingen knapt nok inneholder noen prinsipielle drøftelser om de sentrale problemstillingene på området.

Etter Norsk Journalistlags mening er dette en melding som hovedsakelig gir en historisk faktaoversikt over arkivsektoren, mens de overordnede, politiske føringene mangler.

### *Organinterne dokumenter*

Sett i lys av hva som er ment å være hensikten med denne meldingen, så er ett av de temaene vi savner, en drøftelse av den omdiskuterte bestemmelsen i arkivforskriften § 2-6. Her heter det at for de aller fleste såkalte organinterne dokumenter, er det frivillig for forvaltningen om man skal journalføre.

Bestemmelsen er helt kort omtalt i meldingen på side 65, men her har regjeringen utelatt å nevne den omstridte historikken bak bestemmelsen eller drøftet den manglende journalføringens konsekvenser for innsynsretten.

### *Inkonsekvent lovgivning*

Organinterne dokumenter er altså de dokumentene som forvaltningsorganet selv har utarbeidet til bruk for sin egen interne saksforberedelse.

I henhold til offentleglova § 14 første ledd er dette dokumenter som journalister etter en merinnsynsvurdering kan ha rett til innsyn i.

Likevel så trenger altså forvaltningen ikke å journalføre alle disse dokumentene.

Resultatet av denne inkonsekvente lovgivningen er at det reelle innholdet av innsynsretten uthules. Og journalistene møter et forskjellig offentlighetsprinsipp fra etat til etat, fra departement til departement eller fra kommune til kommune.

Hvordan skal en journalist kunne be om innsyn i organinterne dokumenter når de ikke finnes i journalen? Journalen spiller jo en helt avgjørende rolle ved identifiseringen av saker og dokumenter.

Hvilken realitet får innsynsretten etter offentlighetsloven sett i lys av arkivforskriftens bestemmelse?

## ***Historikk***

Hadde regjeringen virkelig vært opptatt av å få frem de prinsipielle problemstillingene om dette temaet, så kunne de ha startet med å vise til at henhold til arkivinstruksen fra 1984, så hadde forvaltningen en plikt til å journalføre alle disse organinterne dokumentene.

Historisk sett har altså innsynsretten blitt svekket på dette området.

Da vi fikk den nåværende arkivforskriften fra 1998, så ble dette prinsippet fjernet, uten at innskrenkningen i hva offentlige journaler skulle inneholde ble drøftet i forhold til offentlighetslovens innsynsrettigheter.

I dag har vi altså et forskriftsvedtak som har endret selve journalbegrepet, ved å gi egne bestemmelser om hva den offentlige journalen skal inneholde, uten hensyn til hva arkivsystemet egentlig inneholder.

## ***Protester***

Til ettertid har det ikke manglet på protester mot endringen i 1998.

Ett eksempel er de klare føringene som et samlet Storting i 2006 kom med i forbindelse med forskriften til den nye offentlighetsloven. Her ba de regjeringen om å vurdere om arkivforskriften burde endres, slik at forvaltningen igjen skulle få en plikt til å journalføre de organinterne dokumentene.

Et annet eksempel er oppropet i regi av Norsk Redaktørforening i 2007, der en rekke norske presseorganisasjoner, frivillige organisasjoner, sentrale personer i de akademiske fagmiljøene og flere kjente jurister gikk sammen og oppfordret regjeringen til å følge Stortingets anmodning.

## **Norsk Journalistlags ønske**

Etter Norsk Journalistlags oppfatning er med andre ord tiden overmoden for å ta et seriøst tak i denne problemstillingen, og behandlingen av denne meldingen er etter vår mening en gylden anledning.

Vårt ønske er at dere opphever den meningsløse bestemmelsen i arkivforskriften § 2-6 om at det er frivillig å journalføre de aller fleste organinterne dokumenter.

Skal innsynsretten etter offentlighetsloven ha et reelt innhold, må dere gjeninnføre en plikt til å journalføre alle slike dokumenter.

Takk!